

Jaarplan VWG 2016

Bestuur

De Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is een grote, actieve vereniging, in een rijk geschakeerd werkgebied met een grote rijkdom aan vogels. Zoals de statuten omschrijven is de doelstelling van de vereniging: *“Het bestuderen en beschermen van de in het wild levende vogels binnen het werkgebied.”* Net als vogels zijn ook VWG-leden er in verschillende soorten: Korhaanlezers, actieve leden, werkers, genietters, twitchers, supporters. De motieven om lid te zijn, lopen sterk uiteen. Momenteel telt onze ledenlijst zo'n 750 leden. Veel leden zijn vooral lid om de vogels te steunen. Zij ontvangen ons verenigingsblad de Korhaan. Komen soms naar een lezing of excursie. Een flink deel van de leden is ook zelf aan de slag met de bestudering en bescherming van vogels. We treffen hen in de diverse subgroepen binnen onze vereniging. Zij zorgen voor nestgelegenheid, tellen broedvogels, proberen kwetsbare nestsituaties te beschermen of zorgen voor kennisoverdracht in onze cursus, op lezingenavonden of tijdens excursies.

Voor al deze soorten leden is een plaats in de VWG. Maar hoe je het ook wendt of keert: we zijn een vogelwerkgroep. Het zijn de leden die het doen. De vereniging bestaat dankzij de subgroepen. De VWG is er daarom ook voor de leden: voor leden die plezier beleven aan vogels. En die plezier beleven aan het samen leuke en/of nuttige dingen doen. Een groep mensen met een gedeeld plezier en een gedeelde passie. En dat plezier, die interesse, die energie is weer goed voor de vogels.

De vereniging is en blijft daarbij een vrijwilligersvereniging. Dat betekent dat, als leden er zelf geen plezier aan beleven of ergens geen motivatie voor hebben, er weinig van de grond zal komen. De diverse subgroepen zijn de vitale kernen van de vereniging. In de subgroepen vindt de afstemming plaats over de vele initiatieven en werkzaamheden die namens de VWG worden ontplooid. De subgroepen kennen een sterke autonomie. Wat wel of niet wordt opgepakt bepalen de uitvoerders of initiatiefnemers van de activiteiten in belangrijke mate zelf. Dit alles betekent dat er veel activiteiten worden ontplooid, maar ook dat de VWG tevreden moet zijn met een zekere mate van toevalligheid. En dat we niet moeten treuren als activiteiten soms stil vallen door gebrek aan animo om ze op te volgen. Er komen immers ook regelmatig nieuwe initiatieven bij.

De vereniging loopt op de energie van vrijwilligers. In de werkgroepen, maar ook in het bestuur. Het bestuur van de VWG ziet het als haar taak om de energie in de subgroepen te ondersteunen en te faciliteren. Het wil de kaders formuleren en bedding verzorgen voor de energie, ambities van de leden die met vogels en het vogelbelang begaan zijn en zich daarvoor willen inzetten. Het gaat er daarbij om het werk van de subgroepen en de leden die daarin actief zijn vooral mogelijk te maken. In de eerste plaats vertegenwoordigt het bestuur de vereniging, ook naar de subgroepen, met financiële middelen, met de juridische rechtspersoon en met ledenaanwas. Er is daarbij geen echt verenigingsbreed inhoudelijke bestuursprogramma. Het bestuur bewaakt in de eerste plaats de continuïteit, zowel financieel als in ledenaantal. In de tweede plaats, en daar gaat het meeste werk in zitten, zorgt het bestuur voor een actief gesprek tussen leden met ideeën en de subgroepen. Dit is een dialoog, een zoekproces, waarin vooral ook de gezamenlijke financiële huishouding op een herkenbare en acceptabele manier wordt benut voor de diverse activiteiten. Dat betekent dat veel werk in de subgroepen en het bestuur gedaan wordt, als er ook zin en motivatie is. Een idee dat misschien zinvol is maar niet direct wordt “geadopteerd” blijft dus op de plank liggen tot er wel iemand komt die zich er voor in wil zetten.

Ook in 2016 gaan we enthousiast verder met de hierboven beschreven bestuur filosofie. Door verbindingen te stimuleren tussen de verschillende groepen binnen de vereniging willen we het onderling benutten van kennis, kunde en capaciteiten beter mogelijk maken.

Intern

Voor 2016 starten we weer met het organiseren van de nieuwjaarsbijeenkomst waarbij alle groepen zich weer aan elkaar en aan alle aanwezige leden presenteren. Tot nu toe wordt dit door de betrokkenen als een prettige activiteit gezien, die bijdraagt aan het versterken van

de gezamenlijkheid en het betrekken van de (nieuwe) leden bij de activiteiten van onze vereniging.

Uiteraard blijven de bijeenkomsten van de subgroep avifauna van belang om de onderlinge kennisuitwisseling en ervaringen op het gebied van onderzoek en bescherming te bevorderen.

In 2015 is voor het eerst een gezamenlijke excursie en bespreking georganiseerd met de leden van de excursiecommissie, de vogelherkenningscursus, de commissie buitenlandse reizen, de vogelfotografiegroep, de redactie van Korhaan en de lezingen. Dit om de onderlinge verenigingsband verder te versterken en een enthousiasmerende gezamenlijke agenda te maken. De positieve reacties maken dat we hier in 2016 mee doorgaan.

De uitgebreide verenigingsagenda heeft inmiddels een meer prominente plaats gekregen. Dit is ook goed zichtbaar op de in augustus 2015 vernieuwde website van onze vereniging. Hierin staan niet alleen de excursies en het lezingen programma, maar ook alle andere activiteiten binnen de VWG. We hopen dat dit de aandacht bij alle leden, voor wat komen gaat, zal vergroten.

Extern

Met het gezamenlijk gebruik van de infoschuur met de andere groene groepen (IVN, NME, KNNV, VVG en GNR) zien we dat er al meer dwarsverbanden ontstaan. Veranderingen hierin blijken echter niet snel te gaan. Het is nog vooral een zoektocht naar het bundelen van energie en agendavorming. Als bestuur kiezen we er vooralsnog voor om hier een enthousiaste maar niet sterk trekkende positie in te nemen. De externe activiteiten en publieke activiteiten willen we in 2016 natuurlijk wel verder helpen uitbouwen. Bijvoorbeeld door via de Nieuwsbrief en de website een oproep te doen onder de leden om hier een bijdrage aan te leveren. Tijdens de Nationale Vogelweek van 14 t/m 22 mei 2016 kunnen we ons als Vogelwerkgroep weer van onze beste kant laten zien en onze omgeving inspireren en motiveren tot het bewonderen en beschermen van onze wilde vogels. Ook dit is en blijft natuurlijk afhankelijk van de energie die de leden hier zelf van krijgen en in willen stoppen. Als bestuur zullen we dit ook in 2016 blijven stimuleren en faciliteren.

Op papier is er nog een soort van vacature in het bestuur voor de communicatie aangelegenheden. Echter zoals een aantal leden al is opgevallen is sinds einde 2014 Ton van den Oudenalder actief om dit belangrijke onderdeel vorm te geven en ook concreet acties te ondernemen. De begin 2015 gerealiseerde nieuwe folders voor de VWG en de vogelherkenningscursus zijn het eerste tastbare resultaat hiervan. Met zijn professionele achtergrond in de uitgeverij levert Ton een verfrissende en doelgericht bijdrage in de communicatie uitingen van onze VWG; intern maar zeker ook extern. In 2016 gaan we hiermee verder waarbij o.a. ingezet wordt op regelmatige columns over vogels in onze directe omgeving in de lokale en regionale nieuwsbladen.

Halve eeuw VWG in 2017

In 2017 bestaat onze vereniging 50 jaar. In 2015 is op verzoek van het bestuur een voorbereidingscommissie aan de slag geweest om te brainstormen en een voorstel voor een invulling van het jubileumjaar 2017 op te stellen. Als bestuur zijn we enthousiast over de ideeën zoals die nu ontwikkeld zijn. Tijdens de ALV van 11 november 2015 wordt het voorstel voor het programma en de jubileumbegroting aan de leden ter goedkeuring voorgelegd. We zullen in 2016 nog alle zeilen bij moeten zetten om dit verder uit te werken en tot een mooi en concreet programma voor onze jubileumjaar 2017 te komen. Uiteraard hopen we dat het jubileumgevoel door de hele vereniging gedeeld wordt en dat we ook een enthousiaste inzet vanuit u als lid in de verwezenlijking hiervan tegemoet kunnen zien.

Ledenactiviteiten

De VWG heeft onder meer als doelstelling het bestuderen van vogels. Daarvoor organiseren we gedurende het jaar veel activiteiten. Veel enthousiaste leden zetten zich er voor in om anderen kennis bij te brengen en mooie ervaringen te laten opdoen. De ledenactiviteiten hebben ook tot doel nieuwe leden kennis te laten maken met vogels kijken en de onderlinge

band tussen de leden te versterken. Sinds 2015 organiseren we een gezamenlijke activiteit voor allen die dit mogelijk maken. Samen gaan zij op pad en maken na afloop het programma rond. Dat zal ook in 2016 weer worden georganiseerd (in september).

Lezingen

Voor volgend jaar staan wederom 6 lezingen op de planning. Externe sprekers vertellen ons daar wetenswaardigheden over vogels en hun gedrag. We streven naar een thematische verbinding tussen lezingen en excursies. Feiko Prins verzorgt de voorbereiding en programmering.

Dagexcursies

Wat is nu leuker dan samen het veld ingaan en speuren en luisteren naar de vogels? En ondertussen nieuwe weetjes opdoen van andere vogelaars? Om de kennis van vogels te verbreden en te verdiepen in verenigingsverband organiseert de VWG al vele jaren een uitgebreid programma excursies.

In 2016 willen we gemiddeld elke twee weken een excursie aanbieden. Extra excursies kunnen ook nog tussentijds worden ingevuld. Die worden dan aangekondigd via de Nieuwsbrief. Het is een afwisseling van kijken in ons eigen werkgebied en excursies naar verder weg gelegen bestemmingen. En van wandelen, fietsen of met de auto op pad. De intussen traditionele nieuwjaarswandeling is de aftrap van een afwisselend jaarprogramma. Naast de min of meer vaste excursieleiders kunnen ook excursies worden verzorgd door leden die dat eenmalig willen doen.

Weekendexcursies

In 2015 staan zoals gebruikelijk een voorjaars- en een najaarsweekendexcursie op het programma. We mikken op een bestemming op het vasteland en op één van de eilanden.

Buitenlandse reis

Voor de buitenlandse reizen is er een aparte groep, die de voorbereiding voor zijn rekening neemt. De bestemming voor 2016 wordt - traditiegetrouw – bekend gemaakt op de reünie die in november wordt georganiseerd.

Vogelherkenningscursus

Al een groot aantal jaren wordt door de subgroep cursussen de succesvolle vogelherkenningscursus georganiseerd in voor- en najaar, ook weer in 2016. In een combinatie van lezingavonden en excursies in het veld worden beginnende vogelaars voor de rest van hun leven besmet met het "vogelvirus". Alle cursisten worden bij inschrijving direct ook lid van VWG.

Verdiepingscursus

In 2016 zal voor het eerst een verdiepingscursus worden aangeboden. De positieve reacties op de opfrisavonden 'Ganzen en zwanen' en 'Steltlopers' waren daarbij doorslaggevend. We hebben 5 avonden verspreid over het jaar gepland waarop steeds een andere lastige soortgroep zal worden behandeld. Elke soortgroep krijgt een eigen toegespitste excursie. Het maximum aantal deelnemers voor de excursies zal 25 zijn. We gaan werken met inschrijving.

Fotogroep

In 2016 wordt de nieuwe VWG Fotowebsite gelanceerd. Daarop komt de agenda met fotografie-excursies en foto presentatie avonden, maar er wordt ook gewerkt aan een nieuwe functionaliteit om per kwartaal de beste foto's van de afgelopen periode te kiezen. In 2016 zal nog meer dan tot nu toe aandacht worden gegeven aan het maken van foto's in het VWG werkgebied, niet alleen van vogels maar ook van "vogel landschappen". Bovendien zal worden gewerkt aan het voorbereiden van een bijzondere jubileum expositie in 2017.

Evenals in 2015 zal worden gestreefd naar nog meer samenwerking met de andere sub- en werkgroepen

Kosten en opbrengsten

Leden betalen contributie en hebben daarvoor onder anderen ook recht op gratis deelname aan de ledenactiviteiten, voor zover hier geen speciale kosten voor hoeven te worden gemaakt. De kosten van de weekends en de buitenlandse reis worden verrekend met de deelnemers. De vogelherkenningscursus kost nieuwe leden een bedrag van €45 (voor bestaande leden € 25).

Communicatie

Website

De website is geheel vernieuwd. De inhoud van de website is bij het oude gebleven maar het uiterlijk is veranderd en voor de bezoekers zijn er enkele mogelijkheden bijgekomen. Zo is het mogelijk om direct commentaar toe te voegen bij een artikel en ook is het forum weer in ere hersteld. Op korte termijn zullen er meer vernieuwingen volgen. Zo zal de fotowerkgroep zich in vernieuwde vorm presenteren en ook zullen alle rapporten van onze vogelwerkgroep digitaal beschikbaar komen. Bij de bouw naar de nieuwe website is professionele ondersteuning verleend door René Stuuut. We zijn tevens naar een nieuwe server gemigreerd zodat het voortaan mogelijk is om meer dan 500 nieuwsbrieven te versturen.

Korhaan

Na de twee experimenten met kleur in 2015 wil de redactie in 2016 overgaan naar meer kleur in het tijdschrift, mooiere foto's en een vernieuwde opmaak via de drukker in plaats van zelf doen in Word. Hiervoor is € 1.500 extra in de begroting opgenomen, en we hopen op opbrengsten van advertenties in het vernieuwde blad. We hebben het bestuur voorgesteld om de leden de keuze te geven om het tijdschrift al dan niet op papier en/of digitaal te ontvangen, en om de jaarstukken niet meer volledig op te nemen. Dat spaart kosten en papier. We hebben ook overwogen om De Korhaan vier in plaats van vijf keer te laten verschijnen. Dat wordt niet voorgesteld: er is voldoende kopij, het is beter voor de vereniging en we werken met veel enthousiasme.

Promotiekraam

Een jaar geleden heeft Nel Huese de promotiekraam van Hade overgenomen. Het assortiment is iets breder dan voorgaande jaren. Naast boeken en gidsen wat meer klein spul, om mensen die de vereniging niet kennen naar de kraam te trekken. Voor komend jaar willen we op deze voet doorgaan. We zullen aanwezig zijn op een aantal natuurmarkten in de regio , op de jaarvergadering en twee cursusavonden. Renee Beekman en Femmy Landman zijn de vaste compagnons, maar we zouden er nog wel iemand bij willen. Aanmelden kan bij Nel Huese.

Subgroep Avifauna

Algemeen

Dat we een bloeiende en actieve vogelwerkgroep zijn blijkt ook uit het feit dat er niet minder dan 15 soortgerichte werkgroepen zijn binnen de vereniging. Minimaal één keer per jaar komen de coördinatoren van die werkgroepen en belangstellende leden bijeen binnen de Subgroep Avifauna. Daar wordt teruggekeken op het afgelopen jaar, worden plannen ontwikkeld voor de toekomst maar vooral ook levendig gediscussieerd over allerlei onderwerpen rond onze Gooische vogels. Hoe staat het ervoor met de weidevogels, ijsvogels, zwaluwen, roofvogels enz. enz. Wat kan er nog meer worden gedaan op het gebied van bescherming en beheer, inventarisatie, het ringen van vogels en noem maar op. Bovendien wordt er een Vogel van het Jaar voor het Gooi gekozen tijdens deze avond. Dit jaar was dat de grote bonte specht. Voor 2016 is besloten ons aan te sluiten bij de door

SOVON en Vogelbescherming te kiezen landelijke Vogel van het jaar. En voor 2017 wordt het een vogel die aansluit bij de activiteiten tijdens ons 50-jarig lustrum. Afgelopen winter is begonnen met het invoeren van de tienduizenden waarnemingskaartjes die sinds het begin van de vorige eeuw door Gooise vogelaars zijn ingevuld. Ze geven een interessant beeld van wat er in de loop der jaren allemaal is veranderd binnen de Gooise avifauna. Tot nu toe hebben veel leden van de vereniging geholpen deze gegevens in te voeren op de site van Waarneming.nl., we naderen de helft. Het is de bedoeling ook deze winter weer een grote slag te maken.

Hieronder een aantal van de plannen van werkgroepen voor het komende jaar.

Werkgroep roofvogels

De roofvogelwerkgroep richt zich vooral op het inventariseren van broedende en niet-broedende paren roofvogels in ons werkgebied. Dit betekent dat er ook in 2016 vanaf het einde van de winter (februari) en het begin van het voorjaar op zoek wordt gegaan naar roofvogels in een potentieel broedgebied. Vooral als de balts begint zijn ze goed te lokaliseren. De nesten worden gevolgd en beklommen (door speciaal daarvoor opgeleide klimmers) om de legsels vast te stellen en in een later stadium de jongen te wegen, meten en ringen. Tot slot wordt bijgehouden of de broedsels succesvol zijn en waar mogelijk tellen we hoeveel jongen er uitvliegen. Door dit onderzoek naar de reproductie van de roofvogels kan inzicht verkregen worden in de verschillende ecosystemen. Roofvogels zijn namelijk, daar zij aan de top van een voedselpiramide staan, uitmuntende graadmeters voor de stand van de natuur. Bij meerdere soorten worden nesten gevolgd d.m.v. wildcamera's. Slechtvalken, boomvalken en raven worden voorzien van kleurringen om meer terugmeldingen van nog levende vogels te kunnen verkrijgen.

Naast al deze activiteiten wordt ook in 2016 weer veel aandacht besteed aan het tegengaan van verstoring en vervolging en aan het geven van voorlichting over de bescherming van roofvogels. En, last but not least: nieuwe klimmers en ringers, de jonge generatie, worden opgeleid voor het serieuze roofvogelonderzoek van de toekomst.

Goois Nestkast Onderzoek

Een deel van het beleid van het Goois Nestkast Onderzoek is het onderhouden, het vernieuwen en het uitbreiden van de vele nestkasten in onze regio. Daarbij is ook in 2016 veel werk aan de winkel dat wordt uitgevoerd door een kleine, maar zeer actieve groep die zich bezig houdt met het bouwen en controleren van allerlei soorten nestkasten en het opstellen van rapportages, en evaluaties. E.e.a. in samenwerking met de landelijke werkgroep Nestkast.

Werkgroep vogelringstation

Op de nieuwe locatie bij Oud Valkeveen zal ook het komende jaar weer intensief worden geringd. In de Korhaan wordt regelmatig verslag gedaan van interessante gasten en terugmeldingen uit soms verre oorden.

Werkgroep broedvogelinventarisaties

De werkgroep broedvogels inventariseert jaarlijks gebieden van Natuurmonumenten, Goois Natuurreservaat, Staatsbosbeheer en Waternet. Meer dan 25 verschillende gebieden zijn de afgelopen jaren geïnventariseerd, zodat we nu een goed beeld hebben van de zeer rijke broedvogelpopulatie in ons werkgebied. In 2015 zijn de volgende gebieden geïnventariseerd: Loenderveense Plas, Hollands deel van de Ankeveense Plassen, Einde Gooi, Gooilust, gebieden aan weerszijden van de Stichtse Brug en de vogeleilandjes bij de haven van Huizen. Vergelijking met oude tellingen laat zien dat er vaak grote veranderingen optreden. Het blijft daarom interessant en noodzakelijk om de broedvogels te monitoren. Ook in 2016 gaan we hier mee verder. Traditioneel houden we in november een bijeenkomst

waar we de resultaten van de inventarisaties presenteren en vooruitblikken op het volgend jaar.

Voor het derde jaar telt de werkgroep op verzoek van GNR de akkervogels in de Naarder Eng om te bepalen wat het effect is van het vogelvriendelijke beheer van deze akkers.

Weidevogels

Ons gebied kent veel ook in landelijk opzicht zeer waardevolle weidevogelgebieden. We kennen binnen de vereniging dan ook twee werkgroepen die al jaren actief zijn op het gebied van weidevogels, vooral in Eemland:

Werkgroep Weidevogelnestbescherming

Voor het goed kunnen beschermen van de weidevogels blijft samenwerking met de boeren en de Landschapsbeheerorganisatie van Utrecht cruciaal. Veel aandacht zal er in 2016 dan ook weer gaan naar de vergoedingen die boeren kunnen ontvangen bij de bescherming en het beheer van weidevogels. Die vergoedingen en de organisatie van de uitkering daarvan zijn de afgelopen tijd sterk gewijzigd. De boeren en de betrokken vrijwilligers hebben daarbij naast de daadwerkelijke bescherming van de vogels via o.a. nestbescherming te maken met veel administratie. Er zal het komend jaar dan ook intensief moeten worden onderhandeld met de betrokken boeren, organisaties en de overheden over de af te spreken maatregelen en de daarvoor te geven vergoedingen.

Voor grote delen van onze polder zullen geen vergoedingen meer worden gegeven; daarin ligt wel ongeveer meer dan een derde van door onze werkgroep beschermde percelen. Dat betekent dat we opnieuw moeten bezien hoe we daar verder gaan.

Al met al gaat er nogal wat veranderen voor de werkgroep. Waarbij er altijd behoefte blijft aan instroom van vrijwilligers, zowel op het behorende, uitvoerende vlak maar ook steeds meer op het gebied van administratieve ondersteuning van de coördinatoren.

Werkgroep Eempoldertellingen

Ook het komende jaar gaat deze werkgroep onverdroten door met het verzamelen van gegevens en trends van alle vogels in de westelijke Eempolders. Regelmatig zal verslag worden gedaan van de resultaten in de Korhaan en op de website.

Werkgroep watervogels

De meeste activiteiten van deze sinds vorig jaar weer opgestarte werkgroep liggen op het gebied van de inventarisatie van watervogels, vooral ten behoeve van SOVON. Het gaat bijv. om slaapplaatstellingen van ganzen in ons waterrijke gebied en om de meer algemene monitoring van watervogels. Daarbij ligt de focus het komend jaar vooral op een betere afstemming op wat er bij SOVON beschikbaar is aan gegevens, kaarten e.d.. Het zou mooi zijn als de nog kleine groep van inventariseerders op dit gebied het komende jaar wat kon worden uitgebreid! U kunt zich melden bij de coördinator Willem-Jan Hoeffnagel, w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl

Werkgroep zwaluwenonderzoek

Ook in 2016 zullen de monitoringprojecten van de huis- en oeverzwaluwkolonies in het Gooi worden voortgezet met publicatie in de Korhaan. De nieuwe oeverzwaluwvanden o.a. bij de nieuwe rioolwaterzuivering in Anna's Hoeve zullen in dat kader met extra aandacht worden gevolgd en bijgehouden.

Werkgroep ijsvogels

Was 2014 al een goed ijsvogeljaar ten gevolge van de milde winter, in 2015 werden er opnieuw records gebroken. Dat blijkt wel uit een persbericht van SOVON Vogelonderzoek met de kop "Het barst van de ijsvogels", er zijn dit jaar in Nederland meer dan duizend

broedparen geteld. Veel broedgevallen van ijsvogels nú betekent ook in 2016 veel activiteit binnen onze regio, nog niet zo lang een belangrijk ijsvogelgebied.

De IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek zal ook in 2016 weer alle bekende ijsvogelwanden onderhouden en monitoren. De werkgroepleden blijven ook alert op het ontdekken van nieuwe broedlocaties. Begin 2016 zal er weer een bijeenkomst worden gehouden voor de leden van de werkgroep en andere belangstellenden. Er zijn plannen om in overleg met terreineigenaren op enkele plekken weer nieuwe broedwanden aan te leggen. Voor de aanleg en de monitoring zal een oproep worden gedaan om nieuwe vrijwilligers te werven. Belangstellenden kunnen hiervoor contact opnemen met de coördinator Jelle Harder, jelleharder@hetnet.nl

Werkgroep tuinvogels

Voor het observeren van vogels hoef je niet altijd ver van huis: de werkgroep tuinvogels verzamelt nu al sinds 1993 gegevens over de in onze tuinen voorkomende vogels. Ook voor 2016 staat er weer een mooie rapportage over dit onderwerp op de agenda.